

2026_CBS_01473 Indienen van een aanvraag voor een bovenlokale projectsubsidie bij de Vlaamse Overheid voor de ontsluiting van de Gentse havenarchieven in het kader van 200 jaar Gent-Terneuzen - Goedkeuring

Beslissing: Goedgekeurd in besloten vergadering van 26 februari 2026

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

Hafsa El-Bazioui, schepen-voorzitter; Astrid De Bruycker, schepen; Sofie Bracke, schepen; Evita Willaert, schepen; Joris Vandenbroucke, schepen; Bram Van Braeckvelt, schepen; Burak Nalli, schepen; Filip Watteeuw, schepen; Christophe Peeters, schepen Mieke Hullebroeck, algemeen directeur; Liesbet Vertriest, adjunct-algemeendirecteur

Bevoegd: Christophe Peeters

Betrokken: Astrid De Bruycker

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

- Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 56, § 1;
- Het gemeenteraadsbesluit van 27 november 2023 houdende de delegatie van bevoegdheid tot het afsluiten van overeenkomsten over inkomende subsidies van bovenlokale overheden.

De beslissing wordt genomen op grond van:

- Het gemeenteraadsbesluit van 27 november 2023 houdende de delegatie van bevoegdheid tot het afsluiten van overeenkomsten over inkomende subsidies van bovenlokale overheden.

Motivering

In 2027 viert de Stad Gent de 200ste verjaardag van het Kanaal Gent-Terneuzen. Dit jubileumjaar vormt de directe aanleiding voor Archief Gent om de twee omvangrijkste havencollecties van de stad — het archief van het voormalige Havenbedrijf (MA_HA) en de haven-gerelateerde reeksen van Openbare Werken (MA_G) — op een kwalitatieve wijze te ontsluiten en beschikbaar te stellen.

Verschillende externe partijen en erfgoedpartners uitten reeds de expliciete vraag om deze collecties toegankelijk te maken. Gezien de historische en symbolische waarde van de haven en het kanaal voor de identiteit van Gent, is dit feestjaar het uitgelezen moment om dit stukje erfgoed naar buiten te brengen.

Momenteel kampt Archief Gent met een aanzienlijke achterstand in de verwerking van deze specifieke collecties (ca. 90 strekkende meter). De beslissing om hiervoor een apart projectvoorstel uit te schrijven is gebaseerd op de volgende knelpunten:

- **Gebrek aan specifieke expertise:** De havencollecties bevatten complexe technisch-historische informatie. De benodigde vakkennis en -terminologie is momenteel niet aanwezig binnen de reguliere werking van Archief Gent.
- **Omvang en werkdruk:** De inventarisatie, herverpakking en digitalisering zijn te omvangrijk en tijdrovend om dit op te vangen in de reguliere werking terwijl we ook nog onze basis dienstverlening willen garanderen.
- **Drempel voor verder onderzoek:** Omdat een goede inventaris ontbreekt, is het quasi onmogelijk om verder onderzoek te doen op deze collecties. Indien er toch iemand aan de slag wil met deze documenten, plannen en foto's, moet het volledige archief opgevraagd en uitgehaald worden, wat naast ontmoediging ook zorgt voor onnodige fysieke belasting van kwetsbare stukken.
- **Urgentie om getuigenissen af te nemen:** Voor de ontsluiting is de kennis van voormalige havenmedewerkers cruciaal. Om de collectie correct te beschrijven en te interpreteren, moet er nu worden ingezet op participatie met de laatste generaties die de haven nog in die vorm hebben gekend.

Het project beoogt de aanstelling van een projectmedewerker voor twee jaar (via Vlaamse subsidie voor bovenlokaal erfgoedproject) met als kernopdrachten:

- **Participatieve inventarisatie:** In samenwerking met voormalige medewerkers/ervaringsdeskundige (zgn. 'DOC-werkers') wordt de collectie beschreven. Hun expertise en jargon zorgen voor een duurzame en inhoudelijk correcte ontsluiting.
- **Digitalisering en behoud:** Kwetsbare items worden geconserveerd en digitaal beschikbaar gesteld, wat de fysieke raadpleging ontlast en de online toegankelijkheid mogelijk maakt.
- **Bovenlokale samenwerking:** Het project gaat bovenlokaal en multidisciplinair door nauwe samenwerking met de gemeenten Zelzate en Evergem, de erfgoedcel Meetjesland (COMEET), het Industriemuseum, Liberas, ETWIE en de Universiteit Gent.
- **Methodiekontwikkeling:** Het project dient als testcase voor de aanpak van grote, complexe bedrijfsarchieven, een expertise die later breed gedeeld kan worden binnen de sector. Ook het participatief proces om de nodige (archiegrond)informatie te vergaren zal in de toekomst nog gebruikt worden om collecties binnen Archief Gent te ontsluiten.

Met het oog op het 200-jarig bestaan van het kanaal Gent-Terneuzen wil Archief Gent een projectvoorstel indienen bij de Vlaamse Overheid voor een bovenlokale cultureelerfgoedsubsidie geschat op €145.000. Gezien de omvang van het grondgebied van het Kanaal en de nauwe samenwerking met partners uit de kanaalzone, voldoet dit dossier bij uitstek aan de criteria voor deze Vlaamse financiering.

De toekenning van deze middelen biedt Archief Gent een unieke kans om de expertise van oud-medewerkers tijdig te borgen en een blijvende stapsteen te bieden voor verder

havenonderzoek. Daarnaast fungeert dit project als een waardevolle testcase voor zowel het beheer van complexe bedrijfsarchieven als het toepassen van een participatieve methodiek .

Aan het college van burgemeester en schepenen wordt gevraagd om het indienen van een projectvoorstel van Archief Gent bij de Vlaamse Overheid (Vlaams Bovenlokale erfgoedproject) te bekrachtigen. De subsidieaanvraag moet uiterlijk op 15 maart 2026 ingediend worden. Middels dit besluit wordt goedkeuring gevraagd om de subsidieaanvraag in te dienen.

Archief Gent wordt als bevoegde stadsdienst belast met de administratieve opvolging van de indiening van de subsidieaanvraag.

Archief Gent benadrukt dat deze subsidievraag enkel wordt ingediend onder de voorwaarde dat de toegekende middelen rechtstreeks en integraal worden aangewend voor de projectwerking van Archief Gent (activiteit collectiebeheer - budgetplaats 34198).

Beslissing

Beslist het volgende:

Artikel 1:

Keurt goed het indienen van een projectaanvraag '200 jaar Gent-Terneuzen: een reconstructie met DOC-werkers' met Stad Gent als projectcoördinator bij de Vlaamse Overheid (Bovenlokale Cultureel-Erfgoedsubsidie).

Artikel 2:

Keurt goed dat het subsidiebudget wordt aangewend om de werking van Archief Gent te ondersteunen.

2026_CBS_01473 - Indienen van een aanvraag voor een bovenlokale projectsubsidie bij de Vlaamse Overheid voor de ontsluiting van de Gentse havenarchieven in het kader van 200 jaar Gent-Terneuzen